

שורש קניין התורה

מידת הצניעות היא שורש קניין התורה. יסוד זה ערוך ומפורש במעשה המפורסם של רבי עקיבא ורחל ביתו של כלבא שבוע. רחל ראתה שרבי עקיבא "צניעא ומעלי", ועל כן רצתה להינשא לו, במטרה שילמד תורה.

ממעשה זה מבואר, שכדי לקנות תורה ודעת לא די בכישרונות ושכל חד, אלא חשוב יותר אם הלומד הוא "צניעא ומעלי", מוכשר במעלות הנפשיות.

רחל הייתה מוכנה להפסיד את כל הון אביה ולהתיישר בעניות איזמה עשרים וארבעה שנים, ובלבד שילמד רבי עקיבא תורה. היא הייתה בטוחה שבזכות תכונות אלו יעלה ויגדל להיות גדול הדור.

(זכרון יהושע, עמ' 416)

קניין תורה דורש הצטנעות והעלמה. הגמרא מספרת כי רבי, הוא רבנו הקדוש, גזר שלא יישנו לתלמידים בשוק, כאשר לדבריו סגולת דברי תורה שהם נקנים רק בסתר. מי שחפץ לקנות ידיעות בתחום כלשהו, יכול לעשות זאת גם בפרהסיה, אולם תורת ד' בפנימית היא, ואמורה להימסך בדמו וברוחו של האדם, ועל כן היא מחייבת הפנמה והצנעה.

הצניעות היא הדרך לקניין תורה, ומאידיך, מי שזוכה בכתרה של תורה, הוא גם הזוכה להשתלם במידת הצניעות.

(הרב משה רייס / בניין עדי עד, עמ' 98)

לגדל את הדור הבא

אי אפשר להפריד את עמל התורה של האברכים מהצניעות של האישה.

הצניעות היא השלמות של בית של תורה. הבית היהודי, בית של תורה, חיים של תורה, לא ייתכנו אם ל"עזר כנגדו" חסר את יסוד הצניעות. גם נערה צעירה בסמינר צריכה לדעת שלבנות בית של תורה לא ייתכן בלי צניעות, להיות אם בישראל לא ייתכן בלי צניעות.

זהו היסוד לחינוך הילדים בדרך התורה, ורק מתוך הנהגה של צניעות אפשר לגדל דור של תלמידי חכמים ועמלי תורה. והרמז לזה בדברי חז"ל בקמחית שזכתה וכל בניה שימשו בכהונה גדולה.

ברוך ד' גדל פה בארץ ישראל בית גדול ונורא של מאות ואלפים אברכים עמלי תורה, בנין של תורה שהרבה דורות לא היה כמוהו, אבל היצר הרע מחפש את הדרכים למוטט את היסודות של בנין התורה. כשאנו רואים שנשות אברכים עמלי תורה איבדו יסודות של צניעות, פירושו של דבר שיש כאן הרס בנקודת היסוד של בנין התורה.

(מתוך דברי הרב דוד כהן שליט"א בכנס בירושלים, חשוון תשס"ז, ועוד, גיליון "הכתר" 17, 30)

בגמרא (ברכות ז', ע"א) אמרו: "נשים במאי זכיין? באקרויי בנייהו לבי כנישתא, ובאתנויי גברייהו בי רבנן ונטרי לגברייהו עד דאתי מבי רבנן". זכיית האישה בשכר של נצח הוא על ידי נתינת האפשרות לבעל להתמסר לעמלות בתורה, ועל ידי התמסרות לחינוך הבנים.

ואם האם אינה מקפדת על כל ענייני הצניעות כראוי, היא מפסידה את כל הזכות של לימוד התורה של בניה, כי אדרבה מעשיה גורמים להם שלא יצליחו בלימודם.

(רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל / קונטרס "דבר זה רבנו הגדול אמרו", עמ' 17)

לפני מי אתה עומד

בערב שבת בזמן הדלקת הנרות האישה עומדת ומתפללת, ומסביר רבינו בחיי "כי התפילה יותר נשמעת בזמן עשיית המצווה".

ואם כן לא רק בזמן הדלקת נר שבת אלא בזמן עשיית כל מצוה מתקבלת התפילה, אבל זהו רק אם היא עומדת באופן שרצון הקב"ה שכך היא תיראה, אבל האם תוכל להתקבל התפילה כשהיא עומדת עם בגד לא צנוע?

לכבוד שבת לובשים בגד יפה, ומהו בגד יפה, רק בגד קדוש וצנוע. אבל אם לבושים במודה כמו שהרחוב הולך - האם אפשר לבקש מהקב"ה על הבנים והבנות?

הבה נתבונן מה מפסידים על ידי חסרון הצניעות ומה מרוויחים על ידי מעלת הצניעות.

(מתוך דברי הרב לפקוביץ זצ"ל בכנס בירושלים, חשוון תשס"ז)

כל מאמריה ומילותיה, פתגמיה ומשפטיה של הרבנית נויבירט ע"ה (מבני ברק), סבבו סביב התורה ומצוותיה.

אחת מתלמידותיה עמדה להינשא, ולקרובת משפחתה הייתה חנות פאות. היה קיים חשש שהכלה תרצה לרכוש פאות שאינן מתאימות לבית של תורה. הרבנית אמרה לה משפט שהפך ברבות החיים לסיסמא בביתה של אותה בת:

"את עומדת להתחתן עם ספר תורה, וגם את יודעת שכאשר נמצאים ליד ספר תורה מתנהגים בצניעות..."

(הרב מ"מ צורן / קול ברמה 300 טבת התשע"ה, עמ' 7)

"הקו שלך" - מגוון שלוחות המכילות תוכן עשיר ומרתק לנשים, שיעורי השקפה והלכה וסיפורים על נשים גדולות, בעברית, באנגלית וביידיש. חייגי: 054-8529999 / 072-2442494